

TALVISOTA KUHMOSSA

2.KKK/JR 65 SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2015

P 3630**2.KKK/JR 65****SOTAPÄIVÄKIRJA****24.1.1940 – 24.4.1940**

2.KKK./JR 65 koottiin Tampereella Joulukuussa 1939, YH:n aikana palvelukseen kutsutuista Etelä-Pohjanmaan, Satakunta-Hämeen, Keski-Suomen ja Savon Sotilaspiirien miehistä. Joulun aluspäivinä komppania siirtyi Ouluun, josta JR 65 ensimmäisen pataljoonan mukana Suomussalmelle ja josta edelleen voittoisten taistelujen jälkeen komppania siirrettiin 24.1.1940 Kuhmon rintamalle. Toista pataljoonaa, johon komppania kuului, sitä komensi majuri Hyvärinen. Komppanian päälliköksi määrättiin luutnantti Suomaa. Uudeksi päälliköksi 1.2.1940 määrättiin luutnantti Olli Kuronen. 9.3.1940 tehtävään määrättiin luutnantti Suomaa. Siirtymiskäskyn komppania sai Suomussalmen Alassalmella.

Suomussalmella

21.1.1940 04.00 Kapteeni Harolan pataljoona saapui klo 04.00 aikaan. Komppaniemme puolustusasemien luovutus luutnantti Kanasen johtamalle konekiväärikomppanialle kesti noin klo 08.00 saakka. Komppania siirtyi kahtena osastona pataljoonan uuteen majapaikkaan Mäntylän maastoon, (Noin 13 km Raatteesta länteen) jonne komppanian loppuosa saapui noin klo 11.00.

Siirtyminen Kuhmon rintamalle

24.1.1940 Pataljoonan käsky kuormaston valmistautumisesta liikkeelle lähtöä varten. Vänrikki E Norri määrättiin johtamaan kuormastoa. Kuormasto käsitti 21 hevosta ja 24 miestä.

06.30 Kuormasto lähti liikkeelle Eskolan suuntaan.

21.00 Pataljoonan käsky komppanian kuormaamisesta autoihin liikkeelle lähtöä varten.

22.30 Komppania kuormattiin 11 kuljetusautoon. Kolonna lähti liikkeelle Suomussalmen Mäntylästä klo 22.30.

25.1.1940 12.00 Komppanian alkuosa saapui Kuhmon Pesolaan (Hirvelän tienhaara) klo 12.00 ja loppuosa klo 16.00.

26.1.1940 16.30 Pataljoonan käsky suojahautojen kaivamisesta lentohyökkäysten varalta. Määrättiin kaivettavaksi maakuopat kutakin miestä varten.

27.1.1940 06.00 Vänrikki Norri ilmoitti johtamansa kuormaston saapumisesta. Kuormasto määsijoittumaan niille varatuille paikoille.

27.1.1940	16.30	Pataljoonan käsky valmistautumisesta liikkeellelähtöä varten siten, että se voisi tapahtua klo 18.00.
	20.30	Pataljoonan käsky, että komppanian tulee vuorollaan lähteä liikkeelle. Komppania valmistautui ja oli valmiina liikkeellelähtöä varten klo 21.00. Lähtö tapahtui klo 21.30.
28.1.1940	08.30	Komppania saapui perille Lammasperän Raajavaaraan. (Nyk. Rajavaara).
	17.30	Pataljoonan käsky lepoon siirtymisestä. Samalla oli valmistauduttava liikkeelle lähtöä varten. Määrättiin vartiot, kolme vartiomiestä/vartio ja liikkuva vartio, 1+2, joka kiertää pataljoonan eteläpuoleisen leirialueen ympäri.
29.1.1940	22.00	Pataljoonan käsky, jonka mukaan 4.K + yksi konekiväärijoukkue heti marssivalmiiksi siirtymistä varten, etelään, Kälkäsen suunnalle. II joukkue, vänrikki Ruuskasen johdolla + patruuna-ajoneuvo Anttila, sai käskyn lähteä liikkeelle.
	23.00	Lähtö klo 23.00 aikaan.
30.1.1940	16.15	Pataljoonan käsky, että 5.K + yksi konekiväärijoukkue valmistautuu heti siirtymään Kälkäsen seudulle. Jäävät edelleen divisioonan reserviksi. I joukkue, vänrikki Pulkin johdolla + patruuna-ajoneuvo Valkama ja muonaajoneuvo Lehtimäki, sai käskyn lähteä liikkeelle.
	18.00	Lähtö klo 18.00.
31.1.1940		Vartiopalvelusta.
1.2.1940	12.00	Rykmentin käsky. Luutnantti Suomaa komennettiin pataljoonan talousupseeriksi. Uudeksi komppanian päälliköksi tuli luutnantti Olli Kuronen rykmentin esikunnasta.
2.2.1940	14.00	Pataljoonan käsky. Jäljellä oleva III joukkue ja toimitusjoukkue sai käskyn olla jatkuvasti hälytysvalmiin. Komppanian päällikkö ja komentoryhmä olivat tiedustelemassa Kiekinniemellä.
3.2.1940		Komppanian päällikkö. Illalla lähetettiin talousaliupseeri ja hevonen ajoneuvoineen yhden vartiomiehen saattamana viemään taistelussa oleville I ja II joukkueelle tarpeellista täydennystä.
4.2.1940	01.50	Liite m.l. Sotamies Arvo Niemi III joukkueesta ampui vahingossa jalkaansa.
5.2.1940		Rykmentin komentaja. Huolehdittiin sotavankien kuulustelusta ja evakoinnista. (25 miestä).
6.2.1940	11.45	Kapteeni Arponen. Käsky lähteä kahdeksan miehen vahvuisella ryhmällä viemään teltoja (2 kpl) ja kamiinoita ahkiolla osasto Leskiselle Laamasenvaaran maastoon. Ryhmä lähti alikersantti Liimataisen johdolla.
	15.00	Komppanian päällikkö. Lähetettiin jälleen talousaliupseeri ja lääkintäaliupseeri viemään taistelussa oleville I ja II joukkueelle postia, varusteita ynnä muuta materiaalia. Aliupseerit jäivät joukkueisiin.

Tänään saatiin tietää, että komppaniasta olivat kaatuneet alikersantti Koskinen ja sotamies Vihtori Eerola. Koskinen haavoittui jäädessään puolustamaan yksi konekivääriasemaa vihollisen saartaessa osaston. Myöhemmin Eerola auttoi Koskisen pois asemasta hevosella, jossa yhteydessä molemmat kaatuivat. Sotamies Matias Rautiainen on kadoksissa, vänrikki Pulkki haavoittuneena sekä lisäksi vielä neljä sotamiestä.

Myöhemmin saatuja tietoja

30.1.1940	11.00	III joukkue saapui Löytövaaraan, jossa se viipyi viisi tuntia ja palasi sen jälkeen Kälkäsenjärven eteläpäähen. Rajavaarasta lähdettäessä joukkue alistettiin 4.K:n käyttöön.
31.1.1940	03.00	Pataljoonan käsky palaamisesta Löytövaaraan. 4.K ja 5.K:sta yksi joukkue, joukkue JR 27:stä, (Vänrikki Komulainen), ja II joukkue lähtivät takaisin Löytövaaraan. Silmälammen pohjoispuolella olevalla suolla kohdattiin noin 200 miehen vahvuinen venäläinen hiihto-osasto, joka tuhottiin täydellisesti. II joukkueesta haavoittuivat sotamiehet Karppinen ja Muikku. Taistelu, joka alkoi klo 04.00, kesti seitsemän tuntia.
	12.00	Joukot kokoontuivat Silmälammen jäälle. Joukkoja saapui lisää muun muassa klo 17.00 aikaan tuli I joukkue, joka alistettiin 5.K:lle. Osaston johtajaksi tuli kapteeni Mankonen.
	18.00	Kapteeni Mankonen. Jäällä olevat joukot lähtivät Löytövaaraan, jossa majoituttiin teltoihin.
1.2.1940		Suunniteltiin puolustuslinja ja kaivettiin asemia, sekä asetettiin konekiväärit aseisiin. Muut tien Riihivaara – Löytövaara pohjoispuolelle.
2.2.1940		”Ryssät” hyökkäsivät kiivaasti koko päivän Riihivaarasta tulevan tien suunnassa hyökkäysvaunujen tukemana. Vihollisen tarkoituksena oli murtautua läpi saarroksessa olevien joukkojen avuksi. Viholliselle menetettiin lähinnä tietä oleva konekivääri ensimmäisestä joukkueesta. Yrittäessään tuoda sitä takaisin alikersantti Arne Koskinen haavoittui. Lähetettiin kolme ajoneuvoa muiden komppanioiden ajoneuvojen mukaan viemään haavoittuneita ja hakemaa muonaa ja patruunoita. Silmälammen eteläpäässä noin 200 miehen vahvuinen vihollispartio, joka oli Kälkäsen huoltotiellä, yllätti kolonnan, jolloin alikersantti Koskinen ja häntä kuljettanut sotamies Vihtori Eerola kaatuivat. Hevosia kaatui kolme. 5.K:sta yksi joukkue ja osa I joukkueesta (Vänrikki Virola), lähetettiin avaamaan huoltotietä. Syntyneessä taistelussa haavoittui sotamies Martti Salonius ja kateisiin jäi sotamies Matias Kautiainen, joka myöhemmin löydettiin kuolleena.
	18.00	Vänrikki Virola. Vetäydyttiin Silmälammelta Löytövaaran mäkeen, jolla estettiin vihollisen pääseminen selän taakse. Kapteeni Mankonen. Myöhemmin samana iltana lähetettiin yksi konekivääri II joukkueesta r.m. osaston avuksi. Taistelu jatkui seuraavaan aamuun saakka.
3.2.1940	08.00	Saapui pohjoisesta (Silmästä) päin avuksi 9./JR 65, jonka jälkeen vihollisosasto saatiin kokonaan tuhotuksi ja meikäläisten joukot pääsivät yhtymään. Vihollisia kaatui noin 200.

9.3.1940	24.00	<p>Rintamalohkon komentajan, ”Humauksen” käsky II/JR 65 talousupseerille, luutnantti Suomalle, ottaa vastaan komppania päällikkyys. Luutnantti Suoma ilmoittautui lohkon komentajalle sekä sitten yhdessä vänrikki H Norrin (3.KKK)/JR 65 kanssa, joka väliaikaisesti oli hoitanut 2.KKK:n päällikkyyttä, tarkasti komppanian aseiden sijoituksen puolustuslinjalla. Komppanian konekiväärit olivat Löytövaarassa sijoitetut maantien ja siitä noin 600 metrin etäisyydelle pohjoiseen kulkevan metsälinjan väliselle puolustuskaistalle siten, että I joukkueen kiväärien asemat olivat lähellä maantietä, II joukkueen kahden konekiväärin asemat olivat niistä pohjoiseen, kolmas konekivääri toisessa linjassa I joukkueen asemien takana ja neljäs kivääri oli reservissä.</p>
10.3.1940		<p>Luutnantti Suoma otti lopullisesti vastaan päällikkyuden ja ilmoittautui kapteeni Airimolle (JR 27), jonka johtaman pataljoonan kiväärikomppaniat puolustavat sillä kaistalla, jolle komppaniamme puolustusasemat oli sijoitettu.</p>
11.3.1940	21.00	<p>Pataljoonan komentajan kapteeni Airimon sijaisen kapteeni Haatajan käsky, että 2.KKK:n päällikön on otettava johtoonsa myös maantien ja siitä etelän olevan Löytöjärven välisellä kannaksella asemissa olevien konekiväärien toiminta. Luutnantti Suoma otti yhteyden maantien eteläpuolella puolustavan kiväärikomppanian päällikköön, vänrikki Vierimaahan, sekä sen lohkolle sijoitettujen kolmen konekiväärin, myös JR 65:stä muodostettuun joukkueen johtajaan, vänrikki Salmiseen, sekä samalla tarkasti sanottujen konekiväärien sijoituksen.</p>
12.3.1940	22.00	<p>Pataljoonan komentajan, kapteeni Haatajan käsky, että Löytöjärven pohjoisrannalle on sijoitettava 1-2 konekivääriä, koska vihollinen hyökkäysvaunut ovat päivän kuluessa liikkuneet järven jäällä ja odotettavissa on, että liikkumiset uusiintuvat seuraavana päivänä mahdollisesti jalkavaun seurauksena. Reservissä ollut II joukkueen neljäs kivääri (alikersantti Lång) siirrettiin Löytöjärven rannalle, sijoitettiin sinne aseisiin ja määrättiin maantien eteläpuolella puolustavan konekiväärijoukkueen johtajan komennettavaksi.</p>
13.3.1940	11.00	<p>Puolustuslohkon komentaja ilmoitus, että vihollisuudet loppuvat klo 11.00. I joukkueen konekiväärit pysytettiin asemissa ja II joukkueen vedettiin pois asemista.</p>
14.3.1940	09.00	<p>Ilmoitettiin, että konekiväärit saadaan vetää pois asemista. Asemista poistettiin aseet ja miehitys.</p>
	21.00	<p>”Humauksen” käsky, että luutnantti Suomaan on otettava vastaan talousupseerin tehtävät ja luovutettava komppanian päällikkyys vänrikki Kokkoselle. Vänrikki Kokkonen vastaanotti 15.3.1940 klo 08.00 komppanian päällikkyuden.</p>

